

Ks. Prałat prof. dr hab. Wojciech Zygmunt Tabaczyński
– w 60. rocznicę święceń kapłańskich

Przy okazji 60. rocznicy święceń kapłańskich Księdza Prałata Wojciecha Z. Tabaczyńskiego, długoletniego profesora seminarium i innych ośrodków akademickich, odczuwamy potrzebę wyrażenia gratulacji i życzeń oraz podkreślenia zasług na polu naukowo-dydaktycznym i pastoralnym Jubilata, gorliwego kapłana Archidiecezji Warszawskiej.

Ksiądz Prałat urodził się w rodzinie mieszczańskiej dnia 22 kwietnia 1923 r. w Pruszkowie. Jego rodzicami byli Adolf i Wiktoria z d. Niszkiewicz. Ojciec pochodził z wielodzietnej rodziny, był pracownikiem Warsztatów Kolejowych w Pruszkowie. Z tytułu pracy zawodowej zamieszkał wraz z rodziną w Żbikowie przy ulicy Narodowej 11, a następnie pobudował dom przy ulicy Klonowej 14 (dzisiaj Daszyńskiego 16), do którego wprowadził się z rodziną w 1934 r. Matka pochodziła z Warszawy, mieszkała na ulicy Siennej. Mieli trzech synów: Jerzego, urodzonego w 1913 r. oraz Eugeniusza urodzonego w 1919 r. i najmłodszego Wojciecha. Pierwszy z nich był doktorem inżynierem chemii Politechniki Warszawskiej, a drugi doktorem ekonomii Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Dom rodzinny przy ulicy Daszyńskiego 16 w Pruszkowie bracia przekazali siostrze Pocieszycielkom Najświętszego Serca Jezusowego.

Wojciech zaczął uczęszczać do szkoły podstawowej w Żbikowie, następnie był uczniem Gimnazjum im. Tomasza Zana w Pruszkowie, gdzie zdał tzw. małą maturę w 1939 r. Świadectwo dojrzałości uzyskał w 1944 r. w ramach tajnego nauczania Liceum im. Tomasza Zana w Pruszkowie. Studia seminaryjne odbywał w latach 1945-1950 w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie, będąc jednocześnie studentem Wydziału Teologii Katolickiej Uniwersytetu Warszawskiego. Wraz z pięcioma kolegami (ks. Tadeusz Gogolewski, ks. Zdzisław Knołek, ks. Mikołaj Nowak, ks. Czesław Przetacznik, ks. Bronisław Stawicki) otrzymał święcenia kapłańskie 16 kwietnia 1950 r. z rąk Księdza Prymasa Stefana Wyszyńskiego. Po święceniach pracował jako wikariusz w Warce, Łowiczu (parafia kolegiacka) oraz w Warszawie na Bielanach (parafia Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny). W 1958 r. został ojcem duchownym w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie na Bielanach, gdzie przebywał trzeci rocznik alumnów. W roku 1971 zakończył pracę ojca duchownego w seminarium warszawskim. W 1973 r. jako rezydent zamieszkał w parafii Bożego Ciała na Kamionku po praskiej stronie Warszawy, gdzie proboszczem był jego bliski przyjaciel biskup pomocniczy warszawski Zbigniew J. Kraszewski.

Magisterium z teologii w zakresie apologetyki uzyskał na Uniwersytecie Warszawskim 15 stycznia 1952 r. na podstawie pracy: *Tekst obietnicy prymatu (Mt 16, 18ns) w świetle problematyki tomistycznej i historyczno-morfologicznej* – napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr hab. Wincentego Kwiatkowskiego. Doktorat teologii w zakresie teologii fundamentalnej – apologetyki uzyskał w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie 17 marca 1965 r. na podstawie rozprawy: *Wpływ przeżycia religijnego na formalną strukturę osobowości w świetle teorii warstw psychicznych H. Rempleina i eksperymentalnej psychologii religii W. Gruenhna* – przygotowanej również pod kierunkiem ks. prof. dr hab. Wincentego Kwiatkowskiego (wydana drukiem w 1982 r.). W roku 1967 odbył kilkumiesięczną podróż zagraniczną do Włoch, Francji i Belgii w celach naukowych. W następnych latach odbywał także podróże naukowe do Hiszpanii, Anglii, Szwecji i Stanów Zjednoczonych. Stopień doktora habilitowanego w zakresie teologii fundamentalnej – apologetyki uzyskał w Akademii Teologii Katolickiej 12 maja 1975 r. na podstawie monografii: *Geneza mariofanii z Lourdes w świetle źródeł historycznych. Próba oceny hipotezy psychogennej* (wydana drukiem w 1984 r.). Habilitacja została zatwierdzona przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną do spraw kadr naukowych 5 lipca 1976 r. Nominację na stanowisko docenta Akademickiego Studium Teologii Katolickiej otrzymał od Kardynała Stefana Wyszyńskiego 30 czerwca 1976 r., a następnie w Akademii Teologii Katolickiej ze strony Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki 1 października 1981 r. Mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie otrzymał 24 lutego 1990 r. decyzją Wielkiego Kanclerza Kardynała Józefa Glempa. Pozostaje wciąż członkiem Rady tegoż Wydziału. Poza literaturą specjalistyczną lubi czytać powieści Bolesława Prusa i Henryka Sienkiewicza.

Całą swoją działalność dydaktyczną związał z Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie. Od roku 1959 do 1976 prowadził dla alumnów Seminarium wykłady z liturgiki, a następnie w latach 1976-2000 z apologetyki w ramach Akademickiego Studium Teologii Katolickiej – Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie. Od 1977 r. podejmował wykłady z teologii fundamentalnej i eklezjologii Vaticanum II oraz prowadził seminaria naukowe na Akademii Teologii Katolickiej w Zakładzie Teologii Praktycznej oraz w Instytucie Studiów nad Rodziną w Łomiankach (1981-1993).

Od przeszło 30 lat zajmuje się organizacją Unii Apostolskiej Kapłanów Najświętszego Serca Jezusa. Jest członkiem Krajowej Rady tejże Unii oraz Dyrektorem Diecezjalnym w Archidiecezji Warszawskiej i diecezji Warszawsko-Praskiej, a także członkiem międzynarodowej Unii. Z działalności Unii Apostolskiej Kapłanów w Warszawie przedstawiał coroczne sprawozdania publikowane w *Notitiae Unionis Apostolicae*. Celem jego działalności w ramach Unii Apostolskiej Kapłanów była troska o świętość i duchowość kapłanów. Organizował spotkanie kwartalne kapłanów połączone z adoracją Najświętszego Sakramentu, modlitwą wspólnotową i konferencją teologiczną lub ascetyczną.

Za zasługi dla Kościoła warszawskiego został odznaczony w 1974 roku przywilejem rakiety i mantoletu, a w 1986 roku godnością kapelana honorowego Jego Świątobliwości.

Był członkiem redakcji czasopisma *Warszawskie Studia Teologiczne*. Przez szereg lat uczestniczył w dorocznych sesjach naukowych wykładowców teologii fundamentalnej w Polsce. Zajmuje się problematyką chrystofanii, a także mariofanii. Jest promotorem ok. 30 prac magisterskich i licencjackich oraz jednej pracy doktorskiej ks. Grzegorza Chojnickiego. Był recenzentem rozpraw naukowych, m.in. habilitacji bpa Tadeusza Pikusa.

Wkład, jaki ksiądz Prałat Wojciech Tabaczyński włożył w życie Archidiecezji Warszawskiej, jest wielostronny, przede wszystkim zaś duchowy i naukowo-dydaktyczny. Przez kilkanaście lat z wielkim oddaniem spełniał posługę ojca duchownego, prowadząc codzienne medytacje dla kleryków, głosząc cotygodniowe konferencje ascetyczne, następnie oddając się formacji kapłańskiej w ramach Unii Apostolskiej Kapłanów oraz dorocznych rekolekcji dla kapłanów organizowanych w Seminarium Duchownym Księży Pallotynów w Ołtarzewie. Pozostaje w pamięci wielu kapłanów jako niezwykle gorliwy kierownik duchowy, wrażliwy na zło i ludzką słabość, a jednocześnie stale zachęcający do wierności Bogu i do świadomego życia w stanie łaski uświęcającej. W ujmowaniu życia chrześcijańskiego zawsze akcentował bardziej treść niż formę. Do jego charakterystycznych powiedzeń należało m.in. następujące: „na ścianach ludzie wieszają święte obrazy, a pod obrazami popełniają obrazę boską”. Promował duchowość kapłańską skupioną na nabożeństwie do Serca Jezusowego, akcentował postawę ucznia i apostoła Jezusa Chrystusa, wskazywał na potrzebę uczestnictwa w życiu wewnętrznym Najwyższego Kapłana.

W działalności naukowej ksiądz Profesor był niezwykle uczciwym i skrupulatnym badaczem myśli apologetycznej Kościoła. Pozostawał wiernym uczniem i przyjacielem do ostatnich dni życia swego profesora ks. Wincentego Kwiatkowskiego. Głosił wiernie założenia systemu apologetycznego, jakim była wypracowana przez mistrza szkoły warszawskiej apologetyka totalna. Swój własny wkład w rozumienie apologetyki przedstawił w artykułach: "Przedmiot formalny apologetyki. Punkt widzenia autora" (*Warszawskie Studia Teologiczne* 12/1999, 239-242) i "Przedmiot apologetyki" (w: *In persona Christi*, t. 1, Lublin: KUL 2009, 373-376). Jego dorobek świadczy o rzetelnych kwalifikacjach pracownika naukowego, który legitymuje się głęboką znajomością katolickiej teologii fundamentalnej i sytuuje go w gronie znawców tej problematyki w Polsce. Jego oryginalnym wkładem naukowym jest rozróżnienie pomiędzy apologetyką i apologiami religii. W myśl tego założenia wysuwa twierdzenie, że istnieje w gruncie rzeczy tylko jedna apologetyka naukowa badająca apologie różnych religii. Bada ona jednak w pierwszym rzędzie apologie chrystianizmu (a zwłaszcza apologię własną Jezusa z Nazaretu). Twierdzi wreszcie, że badania apologetyki naukowej powinny ukazywać bogactwo wartości duchowych chrystianizmu oraz jego zgodność lub niezgodność z tym, czym chrześcijaństwo jest w swej autentycznej, źródłowej postaci.

Jako wykładowca liturgiki i apologetyki, a przez kilka lat także lektor języka niemieckiego, Ksiądz Profesor był bardzo cierpliwym i pokornym mistrzem wobec swoich uczniów. Z ogromnym oddaniem wprowadzał w system apologetyki totalnej, próbując ukazać świadomość mesjańską Chrystusa i teologiczny autorytet Kościoła zbudowanego na opoście św. Piotra. Czynił to z pomocą schematów na tablicy, obfitej gestykulacji i siłą perswazji. Niejednokrotnie tak był zaangażowany w temat wykładu, że prowokował swoich słuchaczy do żywych reakcji.

Wdzięczni Bogu za 60 lat pracy kapłańskiej w Archidiecezji Warszawskiej Księdza Profesora Wojciecha Tabaczyńskiego oraz za przykład kapłana oddanego w 50-letniej pracy na rzecz formacji alumnów naszego seminarium, jak również permanentnej formacji kapłanów składamy Jubilatowi w imieniu całego prezbiterium warszawskiego życzenia długich i błogosławionych lat życia.

Warszawa, 16 IV 2010 r.

Ks. prof. dr hab. Wojciech Zygmunt Tabaczyński

PUBLIKACJE

I. Książki

1. *Wpływ przeżycia religijnego na formalną strukturę osobowości*, Warszawa 1982, ss. 94.
2. *Geneza mariofanii z Lourdes w świetle źródeł historycznych. Próba oceny hipotezy psychogennej*, Warszawa 1984, ss. 128.
3. *Wprowadzenie do teologii katolickiej*, Warszawa 1994, ss. 78.
4. *Apologetyka (Teologia fundamentalna). Opracowanie pomocnicze*, Warszawa 1994, ss. 133.

II. Artykuły i recenzje

a. naukowe

5. "Tekst obietnicy prymatu (Mt 16, 18n) w świetle problematyki tomistycznej i historyczno-morfologicznej", *Ateneum Kapłańskie* 52(1950), 266-275.
6. "Formalna struktura osobowości w świetle teorii warstw psychicznych H. Rempolina", *Studia Theologica Varsaviensia* 8(1970), 213-266.
7. "Sprawozdanie z posiedzenia zespołowej katedry apologetyki na Wydziale Teologicznym ATK w Warszawie za r. 1967/68 i 1968/69", *Studia Theologica Varsaviensia* 8(1970), 361-375.
8. "Wpływ przeżycia religijnej wartości normatywnej na postawę osobową człowieka", *Studia Theologica Varsaviensia* 10(1972), 3-16.
9. "Autograficzne świadectwo Bernadety Soubirous o mariofaniach z Lourdes", *Częstochowskie Studia Teologiczne* 4(1976), 15-24.
10. "Najważniejsze świadectwa heterograficzne Bernadety Soubirous o mariofaniach z Lourdes", *Częstochowskie Studia Teologiczne* 5(1977), 139-147.
11. "Z problematyki studiów apologetycznych w Polsce", *Częstochowskie Studia Teologiczne* 5(1977), 339-355 i 6(1978), 481-490.
12. "Wartość krytyczna świadectw autograficznych Bernadety Soubirous o mariofaniach z Lourdes", *Częstochowskie Studia Teologiczne* 6(1978), 169-181.
13. "Nauka Vaticanum II o Ludzie Bożym", w: *Teologia małżeństwa i rodziny* (praca zb.), Warszawa 1980, 279-320.
14. "Wpływ przeżycia religijnego na formalną strukturę osobowości", w: *Rozwój człowieka w rodzinie* (praca zb.), Warszawa 1982, 189-282.
15. "Wartość krytyczna najważniejszych świadectw heterograficznych Bernadety Soubirous o mariofaniach z Lourdes", *Warszawskie Studia Teologiczne* 1(1983) 155-176.

16. "Ks. Prof. dr hab. Ryszard Paciorkowski (1908-1981)", *Studia Theologica Varsaviensia* 24(1986) nr 1, 5-18
17. "Rec.: Ks. M. Rusecki, *Wierzęce moim dzieciom. Funkcja motywacyjna cudu w teologii XX wieku*, Katowice 1988", w: *Studia Theologica Varsaviensia* 29(1991) nr 1, 166-171.
18. "Status naukowy teologii małżeństwa i rodziny", *Z pomocą Rodzinie* 2(1992) 53-55.
19. "Kryteria myślenia naukowego w ujęciu Ks. prof. W. Kwiatkowskiego", *Warszawskie Studia Teologiczne* 6(1993) 83-100.
20. "Kościół Domowy w świetle nauki papieża Jana Pawła II", *Ateneum Kapłańskie* 86(1994) nr 509, 15-29.
21. "Konstytucja Apostolska Ojca św. Jana Pawła II o uniwersytetach katolickich", *Warszawskie Studia Teologiczne* 9(1996) 301-306.
22. "Struktura pełnego przeżycia religijnego w świetle eksperymentalnej psychologii religii W. Gruehna", *Warszawskie Studia Teologiczne* 10(1997) 379-387.
23. [Hasła] w: *Słownik małżeństwa i rodziny*, Warszawa-Łomianki 1999.
  - "Akt małżeński: V – Cele", s. 15.
  - "Kursy przedmałżeńskie", s. 210.
  - "Małżeństwo XIV – Małżeństwo z niekatolikiem", s. 238.
  - "Małżeństwo XV – Małżeństwo z wyznawcą innej religii", s. 238 n.
  - "Małżeństwo XVI – Małżeństwo z niewierzącym", s. 239.
  - "Monogamia", s. 281.
  - "Ochrzczeni niepraktykujący", s. 311 n.
  - "Prawo do prawdy", s. 236 n.
  - "Prawo do wychowania", s. 367.
  - "Prawo do życia", s. 367 n.
  - "Rodzice VI – Rodzice w chrześcijańskich małżeństwach mieszanych", s. 387.
  - "Rodzina I – Pojęcie", s. 388.
  - "Świętość rodziny", s. 446.
  - "Wielonośność (poligamia)", s. 467.
  - "Życie III – Prawa", s. 506.
13. "Przedmiot formalny apologetyki. Punkt widzenia autora", *Warszawskie Studia Teologiczne* 12(1999) 239-242.
14. "Rec.: Ks. Tadeusz Pikus, *Aksjologiczny wymiar religii w twórczości Aleksandra Mienia. Studium analityczno-krytyczne*, Warszawa 1999, ss. 490", w: *Warszawskie Studia Teologiczne* 12(1999) 325-328.
15. "Przedmiot apologetyki", w: *In persona Christi. Księga na 80-lecie Księdza Profesora Czesława S. Bartnika*, t. 1, red. K. Gózdź, Lublin: KUL 2009, 373-376.

b. popularnonaukowe

16. "W dziesiątą rocznicę śmierci ks. Prof. Wincentego Kwiatkowskiego", *Wiadomości Archidiecezji Warszawskiej* 64(1982) 301-304.
17. "Unia Apostolska Najświętszego Serca Jezusa w Archidiecezji Warszawskiej (1907-1982)", *Wiadomości Archidiecezji Warszawskiej* 64(1982) 347-356.
18. "125 rocznica odrodzenia Unii Apostolskiej Kleru (1862-1987)", *Wiadomości Archidiecezji Warszawskiej* 69(1987) 296-301.
19. "Przygotowanie do życia chrześcijańskiego w rodzinie", *Odpowiedzialność i Czyn* 1(1988) 17.
20. "Seminarium w Orchard Lake", *Przegląd Katolicki* 77(1989) nr 26, 6.
21. "Jakie mogły być istotne pobudki ofiary św. Maksymiliana Marii Kolbego w Oświęcimiu?", *Rycerz Niepokalanej* 1991, nr 6, 2 i 3.
Ten sam art. pt.: "Korony Ojca Maksymiliana", *Słowo - dziennik katolicki: Magazyn* 3(1995) nr 3 (11-13 VIII 1995).
21. "Uwagi na temat pornografii: Tak – życiu, tak – prawdzie", *Biuletyn Instytutu Studiów nad Rodziną* (ATK) 6(1993) 13 n.
22. "Unia Apostolska a formacja ciągła kapłana diecezjalnego", *Notitiae Unionis Apostolicae* 11(1992) nr 25, 65 n.
23. "130 rocznica odrodzenia Unii Apostolskiej Kleru (1862-1992)", *Wiadomości Warszawskie Praskie* 2(1993) 108-112.
24. "Ks. Prał. Dr Zbigniew Starnawski. Wspomnienie", *Notitiae Unionis Apostolicae* 13(1994) nr 28, 90-94.
25. "Homilia na Mszy św. pogrzebowej śp. Ks. Mikołaja Nowaka", *Wiadomości Archidiecezji Warszawskiej* 75(1993) nr 12, 777-779.
26. "Ks. bp dr Zbigniew Kraszewski a Unia Apostolska Kapłanów Najświętszego Serca Jezusa", w: *Maria vincit*, Warszawa 1995, 50-53.
27. "Ks. Prałat mgr Czesław Miętek (1906-1986)", *Notitiae Unionis Apostolicae* 15(1996) nr 32, 74-78.
28. "Siewca nowej ewangelizacji", w: *XX lat pontyfikatu Ojca św. Jana Pawła II*, Warszawa 1998, 120-122.
29. "Nowe elementy w statucie Unii Apostolskiej Kleru", *Notitiae Unionis Apostolicae* 17(1998) nr 36, 24-27.
30. "Śp. Ks. doc. Jerzy Nosowski (1921-1999)", *Notitiae Unionis Apostolicae* 18(1999) nr 39, 69 n.
31. "Czy światopogląd może mieć charakter naukowy?", *Laetare* 6/7 (1999) 114-118.
32. "Wielki charyzmatyk Kościoła", w: *Sługa Boży Stefan Kardynał Wyszyński*, Warszawa 2000, 185-187.

Nadto szereg sprawozdań z obrad Rady Krajowej Unii Apostolskiej Kapłanów w Polsce, z dorocznych sesji księży dyrektorów diecezjalnych Unii, z pielgrzymek krajo-

wych Unii Apostolskiej Kapłanów na Jasną Górę w Częstochowie, a także z działalności Unii Apostolskiej Kapłanów Archidiecezji Warszawskiej i Diecezji Warszawsko-Praskiej. Sprawozdania te były opublikowane w *Notitiae Unionis Apostolicae*, zwłaszcza w: 13(1994) nr 29; 14(1995) nr 31; 15(1996) nr 33; 16(1997) nr 34; 16(1997) nr 35 – 25(2006) nr 48.

III. Literatura przedmiotowa

1. "Ks. Wojciech Tabaczyński", *Warszawskie Studia Teologiczne* 2(1984) 237.
2. "Tabaczyński Wojciech", w: *Rocznik Archidiecezji Warszawskiej 1990*, Warszawa: WAW 1993, 286.
3. "Tabaczyński Wojciech", w: *Kto jest kim w Kościele. Ekumeniczne „who is who” chrześcijaństwa w Polsce*, red. G. POLAK, Warszawa: KAI 1999, 375.
4. "Ks. Wojciech Tabaczyński", *Warszawskie Studia Teologiczne* 13(2000) 390-392.
5. P. BORTO, "Tabaczyński Wojciech", w: *Leksykon Teologii Fundamentalnej*, red. M. RUSECKI i in., Lublin-Kraków 2002, 1218.
6. "Ks. Wojciech Tabaczyński", w: *Duchowieństwo Archidiecezji Warszawskiej w roku 2008*, Warszawa: IW Pax 2009, 327.